

Nr 271

Av fru **Hamrin-Thorell** och herr **Jacobsson, Gösta**, om inrättande
i södra Sverige av ett seminarium för huslig utbildning.

(Lika lydande med motion nr 319 i Andra kammaren)

När riksdagen 1960 beslöt om förstatligande av de husliga seminarierna förutsattes att frågan om ett femte seminarium, förlagt till södra Sverige, skulle uppmärksamt följas och hållas aktuell samt att förslag skulle föreläggas riksdagen, om det fanns anledning därtill. Nybyggnaden för seminariet i Uppsala skulle inte låsas fast innan ställning tagits till ett femte seminarium.

Sedan dess har en prognosundersökning gjorts av arbetsmarknadsstyrelsen, vilken föranlett ecklesiastikministern att i statsverkspropositionen avfärda frågan om ett femte seminarium som icke aktuell. Men, tillägger statsrådet, »med ett fortsatt växande intresse för all slags utbildning på dessa nivåer är det inte uteslutet att frågan senare kan komma i en ny belysning».

Enligt vår uppfattning kan knappast frågan om ett femte seminarium skjutas på framtiden på grundval av den prognosundersökning, som verkställt och som i flera remisser blivit föremål för kritik. Framtidsbedömningarna i prognosen präglas av en alltför stor försiktighet, och hänsyn har inte tagits till den på olika områden starkt expanderande verksamheten, som fordrar fler utbildade hushållslärare liksom lärare på närstående ämnesområden.

I utredningen redovisas, att under läsåret 1960/61 ombesörjdes 11 400 undervisningstimmar i ämnet hemkunskap — d. v. s. 21,5 procent av den totala undervisningen — av icke utbildade hushållslärare. Detta förhållande kan knappast tyda på annat än att det råder en påtaglig brist på examinerade hushållslärare. Inom de båda Skåne-länen har sedan åtskilliga år tillbaka en betydande del av undervisningen i hemkunskap och motsvarande ämnen bestridits av icke utbildade lärare. Den otillräckliga tillgången på kompetenta lärare är märkbar såväl på landsbygden som i städerna, icke minst i Malmö där för närvarande ett tiotal vakanta lärartjänster uppehålls av vikarier utan föreskriven utbildning. Det kan vidare som exempel nämnas, att det hösten 1963 icke förekommit en enda nyexaminerad hushållslärare som sökande till ledigförklarade lärartjänster vid den obligatoriska skolan i Malmö.

Inom yrkesskoleväsendet har heltidsundervisningen inom det husliga området utvecklats snabbt under de senaste åren, och elevtillströmningen har oavbrutet ökat i omfattning. Kurserna tenderar att öka i omfattning genom att undervisningen i allt större utsträckning avser helårskurser i stället för terminskurser. De utomordentligt stora utbildningsbehoven inom vårdnadsyrkena kan endast tillgodoses under förutsättning av att det i tillräcklig omfattning finns tillgång till grundläggande huslig utbildning av det slag, som erfordras för fortsatt utbildning inom exempelvis barnavård, kropps- och mentalsjukvård samt åldringsvård. Utbildningen av ekonomipersonal inom sjukvård och storhushåll är allvarligt eftersatt och kommer utan tvivel att under de närmaste åren ställa stora anspråk på utbildningskapaciteten inom den husliga sektorn av yrkesskolornas verksamhet. Den personal som handhar skolmåltidsverksamheten saknar i stor utsträckning lämplig utbildning, vilket kan illustreras med en uppgift beträffande förhållandena i Malmö stad, där endast 20 av de 280 anställda inom denna verksamhet har särskild utbildning i form av en fyraveckorskurs för skolmåltidspersonal.

För många ungdomar i södra Sverige torde det vara av avgörande betydelse för yrkesvalet att i rimlig närhet till deras hemort förlägges en utbildningsanstalt av detta slag. Att överdimensionera de mellansvenska seminarierna torde varken för elever eller lärarkrafter vara till fördel, medan ett tillgodoseende av södra Sveriges behov för både de ungdomar som står inför sitt yrkesval liksom för den framtida skolans behov av pedagoger och industriens krav på hushållsteknisk personal skulle åstadkomma en naturlig fördelning av elevantalet och möjliggöra en önskvärd ökning. Förutsättningar att bedriva övningsundervisning finns i tillräcklig utsträckning, och vad beträffar studiemöjligheter inom livsmedelsindustrin torde dessa vara större än på andra håll, eftersom så många av våra största och mest expanderande företag inom detta område ligger i södra Sverige.

Med hänvisning till ovanstående hemställer vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att Kungl. Maj:t i samband med utbyggnaden av seminariet för huslig utbildning överväger möjligheterna att inrätta ett femte seminarium i södra Sverige.

Stockholm den 23 januari 1964

Ruth Hamrin-Thorell

Gösta Jacobsson